

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน ทางด้านภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) และยอมรับหลักการต่างๆของ GATT แล้วนั้น ประเทศไทยก็เริ่มเปิดเสรีทางการค้าและการตลาด ประกอบกับเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้ในเวลาอันสั้นและรวดเร็ว ส่งผลต่อการติดต่อสื่อสารและการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ ดังนั้นการสื่อสารแห่งประเทศไทยต้องปรับตัวรับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการค้าเสรี ต้องทำการแปรรูปหน่วยงานตนเองให้มีความคล่องตัวเพื่อรองรับการแข่งขันเสรี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

ในปี พ.ศ. 2540 เมื่อประเทศไทยประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย รัฐบาลได้ตัดสินใจขอความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ซึ่งในการขอลอนเงินกู้จาก IMF ประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตาม โดยมีประเด็นเรื่องของรัฐวิสาหกิจเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินนโยบายตามข้อตกลง กล่าวคือการกำหนดให้มีการทบทวนโครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ และตัดรายจ่ายที่มีความสำคัญในระดับต่ำลงเพื่อรักษาฐานะทางการเงินของภาครัฐวิสาหกิจ ให้สมดุล ตลอดจนปรับปรุงอัตราค่าบริการของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับต้นทุนที่สูงขึ้นและให้เพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค พลังงาน การสื่อสาร และการขนส่ง ดังนั้นบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จึงต้องสามารถเลี้ยงตนเองได้ วิธีที่จะทำได้คือลดค่าใช้จ่าย และการเพิ่มรายได้ ต้นทุนการดำเนินงานนั้นต้องอยู่ในอัตราที่เหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ

การสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ผูกขาด (Privated Monopoly) ในการให้บริการไปรษณีย์ และโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ตั้งแต่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 การสื่อสารแห่งประเทศไทยเปลี่ยนสภาพจากการเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 โดยแบ่งออกเป็น 2 บริษัทจำกัดประกอบด้วย บริษัท การสื่อสารโทรคมนาคม จำกัด และ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในการแปรรูปครั้งนี้เป็นการแปรรูปออกไปในลักษณะของบริษัทจำกัด แต่ทั้ง 2 บริษัทยังเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารโดยรัฐบาลยังถือหุ้นร้อยละ 100 และรัฐบาลจะให้เงินสนับสนุนต่อไปอีก 5 ปี โดย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะต้องสามารถเลี้ยงตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณจากรัฐบาล (สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ, 2542)

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดสำคัญของภาคเหนือ เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม ทางการเมือง และทางเศรษฐกิจในภาคเหนือมาแต่โบราณกาล จังหวัดลำปางมีบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติมหาศาล ที่จะนำไปพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด และประเทศ ซึ่งในสมัยอดีตนั้น จังหวัดลำปางมีความเจริญไม่แตกต่างกับจังหวัดเชียงใหม่มากนัก แต่ในระยะหลังจังหวัดเชียงใหม่ได้เจริญรุดหน้าไปมาก จังหวัดลำปางกลายเป็นจังหวัดล้าหลัง ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร จังหวัดลำปางมีกลุ่มพ่อค้า-นักธุรกิจกลุ่มหนึ่งจังหวัดลำปางได้มีมติให้ดำเนินการ สนธิกำลังร่วมกันต่อสู้แก้ไขปัญหา ถ้ายทอดและเสนอความคิดเห็น ความต้องการของภาคเอกชนไปยังฝ่ายราชการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจจังหวัดให้เจริญก้าวหน้า จึงได้มีการประสานงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดลำปางต่อไป

ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ปี 2550 มีการชะลอตัวจากสาขาเหมืองแร่ และเหมืองหินลดลงจากบริษัทที่ได้รับสัมปทานนำเข้าถ่านหินลิกไนต์จากต่างประเทศ ซึ่งมีต้นทุนค่าขนส่งทางเรือถูกและทดแทนถ่านหินที่ขุดได้ลดลง เนื่องจากหมดระยะเวลาสิ้นสุดสัญญาในปี 2550 ประกอบกับยังไม่มีแหล่งขุดใหม่ ทางด้านภาคอุตสาหกรรมชะลอตัวลง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเซรามิกจากผลกระทบของค่าเงินบาทที่แข็งค่า และค่าใช้จ่ายต้นทุน ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าวัตถุดิบ สำหรับอุตสาหกรรมไม้ลดลงจากต้นทุนวัตถุดิบที่มีราคาสูง เนื่องจากราคาขางพาราที่มีราคาเพิ่มสูงขึ้น 4.5 เท่า ทำให้เกษตรกรหันไปกรีดยาง เพื่อนำไปจำหน่ายมากกว่าที่จะตัดไม้ยางจำหน่าย หรือจำหน่ายต้นยางในราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์จากไม้ของจังหวัดไม่สามารถแข่งขันราคากับต่างประเทศได้

สำหรับในส่วนของธุรกิจการบริการ และการท่องเที่ยวดีขึ้นเพราะจังหวัดลำปางกำหนดให้ปี 2550 เป็นปีการท่องเที่ยว กีฬา และวัฒนธรรม 2550 โดยเฉพาะในช่วงต้นปีปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากผลการจัดงานพืชสวนโลกของจังหวัดเชียงใหม่ ที่นักท่องเที่ยวแวะมาเที่ยวจังหวัดลำปาง แต่หลังจากผ่านพ้นงานต่าง ๆ ไปแล้วมีการชะลอตัว ส่วนด้านการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและอุปโภค รวมถึงการลงทุนในส่วนของภาคเอกชนมีทิศทางดีขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดลำปาง ที่ออกสู่ตลาด ข้าวเหนียวนาปี ในปีการผลิต 2550 มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 472,738 ไร่ ผลผลิต 266,624 ตัน เทียบกับปีการผลิต 2548/49 มีพื้นที่เพาะปลูก 445,259 ไร่ ผลผลิต 251,051 ตัน คิดเป็นส่วนของผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.20

ถึงแม้ภาพรวมในระบบต่าง ๆ จะอยู่ในระดับดี แต่ก็ไม่สูงมาก ด้านเศรษฐกิจชะลอตัว เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมือง แต่หากสถานการณ์การเมืองยุติลง ก็จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลชุดนี้เศรษฐกิจก็จะเริ่มดีขึ้นอย่างแน่นอน

ดังนั้น จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่นำลงทุนในด้านธุรกิจการให้บริการ เพื่อสนับสนุนธุรกิจที่สามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดเป็นอย่างมาก คือ ธุรกิจท่องเที่ยว และการขยายฐานธุรกิจ ประกอบกับมีการร่วมมือกันและประสานงานกันของภาคเอกชนและภาครัฐบาล เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง เพื่อให้จังหวัดลำปางมีรายได้จากธุรกิจบริการมากยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2423 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริแต่งตั้งสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์กรมหลวงภาณุพันธุวงศ์วรเดช เปิดบริการไปรษณีย์ เป็นการทดลองในเขตพระนครและธนบุรีขึ้นเมื่อ วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2426 ที่ทำการแห่งแรกนี้ใช้เป็น ที่ทำการไปรษณีย์สำหรับจังหวัดพระนคร ด้วยเรียกกันว่า "ไปรษณียาคาร"

ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้รวมหน่วยงานกรมไปรษณีย์และกรมโทรเลข เพื่อความสะดวกแก่การดำเนินงาน ทั้งสองเข้าด้วยกัน เรียกว่า "กรมไปรษณีย์โทรเลข" เรียกกันโดยทั่วไปว่า "ที่ทำการไปรษณีย์กลาง" รัฐบาลได้ตรากฎหมายขึ้นใน ปี พ.ศ. 2428 เรียกว่า "พระราชบัญญัติการไปรษณีย์ไทย จุลศักราช 1248" ต่อมาในปี พ.ศ. 2440 ได้ออกพระราชกำหนดไปรษณีย์ ร.ศ.116 ยกเลิก พระราชบัญญัติฉบับแรกและใช้พระราชกำหนดนี้ จนกระทั่งปรับปรุงใหม่ออกเป็น "พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477" มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจเป็นผู้รักษาตามพระราชบัญญัติ (ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่)

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 ได้มีการจัดตั้ง "การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.)" ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 โดยรับมอบกิจการด้านปฏิบัติการทั้งหมด รวมถึงการให้บริการไปรษณีย์จากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาดำเนินการ โดยมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ใช้สถานที่ปฏิบัติงาน ณ ที่ทำการไปรษณีย์กลาง

เมื่อมีการขยายการไปรษณีย์ออกไปยังต่างจังหวัด ในปี พ.ศ. 2428 ได้มีการจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์ในท้องที่ต่างๆทั่วทุกภาคของประเทศไทยรวมทั้งที่ทำการไปรษณีย์ที่ 2 ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่ทำการรับฝาก และนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศ จำนวนที่ทำการไปรษณีย์ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2430 มีทั้งหมด 74 แห่ง และในปี พ.ศ. 2433 ก็เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 102 แห่ง

การขยายการไปรษณีย์โดยการจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์ในปีแรกๆนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะตั้งในท้องที่ที่อยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสำคัญอื่นๆ เนื่องจากการขนส่งไปรษณีย์ใช้แต่การคมนาคมขนส่งทางน้ำซึ่งเป็นเส้นทางที่สะดวกและรวดเร็วที่สุดในเวลานั้น และเมื่อมีการเปิดการไปรษณีย์ที่เมืองใดก็จะเปิดบริการไปรษณีย์ติดต่อกับเมืองสำคัญตามรายทางไปด้วย เช่นการประกาศเปิดการไปรษณีย์เมืองเชียงใหม่ ซึ่งการติดต่อดังกล่าวแม่น้ำเจ้าพระยาจากกรุงเทพฯ แยกเข้าลำแม่น้ำที่นครสวรรค์ผ่านเมืองพิจิตร พิษณุโลก อุดรดิตถ์ และจากอุดรดิตถ์ การขนส่งไปรษณีย์จะไปทางบกเข้าเมืองแพร่ ลำปาง ลำพูน จึงได้ประกาศเปิดการไปรษณีย์ระหว่างประเทศระหว่างกรุงเทพฯ กับเมืองบรรพตพิสัย ขามูร์ลักษณบุรี กำแพงเพชร ตาก ซึ่งอยู่ในเส้นทางลำน้ำแม่ปิง และเปิดการไปรษณีย์ติดต่อกับเมืองสุโขทัย สวรรคโลก ซึ่งอยู่ในเส้นทางลำน้ำยมไปด้วย การขยายไปรษณีย์ในระยะแรกนี้ กรมไปรษณีย์มีนโยบายที่จะจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์ให้ทั่วถึงทุกภาคของประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความเจริญของบ้านเมือง ดังนั้นจึงได้เปิดการไปรษณีย์ที่จังหวัดตรัง พังงา สงขลา กาญจนดิษฐ์ น่าน ปากลาย หนองคาย แม่ฮ่องสอน เกาสีซัง อ่างหิน และระยอง (การสื่อสารแห่งประเทศไทย, 2530: 183)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลทางการเงิน

	2547	2548	2549
ผลประกอบการ (ล้านบาท)	(1ม.ค.-31ธ.ค.47)	(1ม.ค.-31ธ.ค.48)	(1ม.ค.-31ธ.ค.49)
รายได้	11,820.91	13,180.15	14,665.12
ค่าใช้จ่าย	11,176.47	12,316.04	13,385.94
กำไร(ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้นิติบุคคล	644.44	864.11	1,279.18
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	229.2	347.67	777.01
ฐานะการเงิน(ล้านบาท)	ณ 31 ธ.ค. 47	ณ 31 ธ.ค. 48	ณ 31 ธ.ค. 49
สินทรัพย์	16,082.14	15,631.42	15,933.18
สินทรัพย์หมุนเวียน	6,887.29	7,007.75	7,792.35
ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สุทธิ	8,528.14	8,014.11	7,585.55
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	666.71	609.56	555.28
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	16,082.14	155,631.42	15,933.18
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	6,548.10	5,809.72	5,614.05
ส่วนของผู้ถือหุ้น	9,534.04	9,821.70	10,319.13
อัตราส่วนทางการเงิน	ณ 31 ธ.ค. 47	ณ 31 ธ.ค. 48	ณ 31 ธ.ค. 49
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน(เท่า)	1.46	1.4	1.48
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์(เท่า)	0.41	0.37	0.35
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(เท่า)	0.69	0.59	0.54
อัตราผลตอบแทนขั้นพื้นฐาน(กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย	4.01	5.53	8.03
และภาษีเงินได้นิติบุคคล)ต่อสินทรัพย์(%)			
อัตราผลตอบแทนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อสินทรัพย์(%)	1.43	2.22	4.88
อัตราผลตอบแทนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(%)	2.4	3.54	7.53
อัตราผลตอบแทนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อรายได้(%)	1.94	2.64	5.3
อัตราร้อยละของรายจ่ายต่อรายได้(%)	94.55	93.44	91.28

ที่มา : รายงานประจำปี 2549

จากตารางที่ 1.1 ข้อมูลทางการเงิน จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2547 เนื่องจากมีกำไรสุทธิมากขึ้น มีฐานะทางการเงินดีขึ้น เนื่องจากมีจำนวนสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้น แต่การลงทุนทางด้านที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และมีสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนลดน้อยลงจากปี 2547 และมีจำนวนหนี้สินลดลง ส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นมากขึ้น และอัตราส่วนทางการเงินมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

คือ อัตราผลตอบแทนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อรายได้ และอัตราร้อยละของรายจ่ายต่อรายได้

ตารางที่ 1.2 จำนวนที่ทำการไปรษณีย์และตัวแทน (ทั้งประเทศ) ประจำปี 2544 – 2549

หน่วย : แห่ง

หน่วยงาน	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ตู้ไปรษณีย์ (ตู้)	36,067	35,989	35,931	36,756	36,756	36,756
ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต	3,195	3,222	3,270	3,301	3,321	3,368
ร้านจำหน่ายตราไปรษณียากร	3,427	3,475	954	2,281	2,165	2,173
ที่ทำการไปรษณีย์รับจ่าย	955	954	954	954	953	953
ที่ทำการไปรษณีย์รับฝาก	189	189	191	191	194	194
ศูนย์ไปรษณีย์	13	13	13	13	13	13
ที่ทำการไปรษณีย์สาขา	12	11	11	11	11	11
ศูนย์รับฝากไปรษณีย์จำนวนมาก	5	5	5	5	5	6
ที่ทำการไปรษณีย์รถยนต์	6	2	1	1	1	1
ที่ทำการไปรษณีย์ภัณฑ์คืน	1	1	1	1	1	-
รวมทั้งสิ้น	43,870	43,861	41,331	43,514	43,420	43,475

แหล่งข้อมูล : บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549

จากตารางที่ 1.2 จำนวนที่ทำการไปรษณีย์และตัวแทน (ทั้งประเทศ) ประจำปี 2544 – 2549 จะเห็นได้ว่า จำนวนตู้ไปรษณีย์มีจำนวนลดลงในปี 2546 และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปี 2549 ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตมีแนวโน้มที่เพิ่มจำนวนขึ้นจากปี 2544 ถึง ปี 2549 แต่จำนวนที่ทำการไปรษณีย์รถยนต์มีแนวโน้มลดลง และจำนวนที่ทำการและตัวแทนประเภทอื่นๆ มีแนวโน้มคงที่

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการต้องปรับตัวจากการที่ประเทศไทยเปิดเสรีทางการค้าและการตลาด โดยต้องยอมรับหลักการต่างๆ

ของ GATT และใน พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบกับภาวะทางเศรษฐกิจจึงขอความช่วยเหลือจาก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ มีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามโดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดได้แปรรูปรัฐวิสาหกิจมีรัฐบาลถือหุ้นร้อยละ 100 ซึ่งจะให้เงิน สนับสนุนต่อไปอีก 5 ปี ตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2546 และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะต้อง สามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณจากรัฐบาล นอกจากนี้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ยังมีรายได้จากการดำเนินธุรกิจที่มีแนวโน้มลดลง

ดังนั้น บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เผชิญปัญหาและอุปสรรคที่ทำทนายต่อการ บริหารธุรกิจในอนาคต การศึกษาเพื่อหายุทธศาสตร์ในการปรับตัว และความอยู่รอดได้ภายใต้ ภาวะการแข่งขันจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อจะได้นำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นยุทธศาสตร์การ แข่งขันของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษา คือ เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การแข่งขันของธุรกิจไปรษณีย์ ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในจังหวัดลำปางและวัตถุประสงค์การศึกษาที่เฉพาะเจาะจงจำแนก ได้คือ

- 1.2.1 เพื่อวิเคราะห์สภาพการแข่งขันธุรกิจการให้บริการเชิงธุรกิจไปรษณีย์ในจังหวัด ลำปาง
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของไปรษณีย์ ในจังหวัดลำปาง
- 1.2.3 เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การแข่งขันของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาจังหวัดลำปาง

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะไปรษณีย์ที่มีสาขาอยู่ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 3 ที่ทำการ คือ

- 1.3.1 ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเมือง
- 1.3.2 ที่ทำการไปรษณีย์แม่วัง
- 1.3.3 ที่ทำการไปรษณีย์สบตุ๋ย

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 ตัวอย่าง

1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้จะใช้ข้อมูลในระดับปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามผู้ใช้บริการไปรษณีย์ จำนวน 300 ตัวอย่าง
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากไปรษณีย์ไทย เอกสารงานวิจัย ตลอดจนการรวบรวมเอกสารอ้างอิงและการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และรายงานประจำปีของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

1.5 คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การให้บริการเชิงธุรกิจไปรษณีย์ คือ บริการต่าง ๆ ที่ไปรษณีย์เปิดให้บริการแก่ประชาชนได้ใช้ ได้แก่ บริการรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น จดหมาย ไปรษณีย์บัตร จดหมายอากาศ สิ่งพิมพ์ พัสดุไปรษณีย์ เป็นต้น ซึ่งแยกบริการไว้หลายระดับ และคิดค่าบริการแตกต่างกัน เช่น

- ไปรษณีย์ธรรมดา
- ไปรษณีย์ด่วน ถึงที่หมายเร็วขึ้น
- ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (Express Mail Service, EMS) ถึงที่หมายเร็วและมีการบันทึกขั้นตอนต่าง ๆ จากต้น ทางจนถึงผู้รับ ป้องกัน ไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหาย
- ไปรษณีย์ลงทะเบียน (registered mail) มีการบันทึกป้องกัน ไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหาย
- ไปรษณีย์รับประกัน มีการรับประกันและจ่ายเงินชดเชยกรณีไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหาย
- ไปรษณีย์ตอบรับ เมื่อจดหมายถึงผู้รับ ไปรษณีย์ปลายทางจะส่งใบเซ็นรับย้อนกลับไปยังผู้ส่ง
- พัสดุเรียกเก็บเงินปลายทาง
- บริการด้านการเงิน ได้แก่ การส่งธนาคัติ ตัวแลกเงินไปรษณีย์
- บริการโทรเลข สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันรับผิดชอบโดย บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด หลังจาก การแปรรูปการสื่อสารแห่งประเทศไทย

นอกเหนือจากนี้ บริการอื่น ๆ ที่อาจมี เช่น

- บริการให้เช่า ตู้ ปณ.
- บริการโทรศัพท์ทางไกล อินเทอร์เน็ต
- บริการรับชำระเงิน
- จำหน่ายแสตมป์ เครื่องเขียนของการไปรษณีย์ และสิ่งสะสมอื่น ๆ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

สำหรับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเมื่อท่านศึกษามีดังต่อไปนี้

1.5.1 เพื่อทราบสภาพการแข่งขันธุรกิจการให้บริการเชิงธุรกิจไปรษณีย์ในจังหวัดลำปาง

1.5.2 เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคของไปรษณีย์ ในจังหวัดลำปาง

1.5.3 ยุทธศาสตร์การแข่งขันของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาจังหวัดลำปาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved